

වැව් ජලය භාවිතය හා වැව් ආරක්ෂාකරගැනීම සම්බන්ධයෙන්
ගොඩනැගුණු සමාජ සන්නිවේදනාත්මක පසුබිම

සේන නානායක්කාර¹

ABSTRACT

A Tank Culture is specially identified when it studies the ancient folk social system in Sri Lanka. The agricultural life style based on tank was obvious in it. It belongs a folk life system including living natures with confabulation, objectives, attitudes, worships, beliefs, rituals, customs, manners and behavioral patterns associated to tank. It manifests that tank has been the spirit of them. Accordingly, preservation of tank, which is the backbone and the clan-treasure of the foremost livelihood and economical usage of its water concerned as life like responsibility of that society. Designated positions such as WavLakam, Gamarala and Vidanerata have appointed consequently. The services adjoined to tank have been prominent among the main duties and responsibilities assigned to them. Consequently, an effective mechanism has constructed for continuous maintenance and implementation of rules on preservation of tank and using its water. Related to it a communication pattern like "Anaboloya" (Order sign) and way of punishment like "Diya thahanchiya" (Water restriction) emerged as a result. Finally, it clarifies that whole lifestyle is centered on tank. The ancient folk society based on the tank should be thoroughly studied in order to have investigational identification on all of these aspects. Thus, by this study, the socio- communicational background constructed over the protecting tank and the tank water usage in the ancient folk society is revealed.

---

¹Dr. Sena Nanayakkara, Senior Lecturer, BA (Hons) in Mass Communication (KLN), MA in Mass Communication (KLN), Ph.D in Mass Communication (KLN), Department of Humanities.
E-mail:senananayakkara@gmail.com

හැඳින්වීම (Introduction)

පුරාණ ගැමි ජන පසුබිම තුළ වැව පිළිබඳ සංකල්පය අතිශය සංකීර්ණ හැඟීම් දනවන්න කි. ගැමි ජන ජීවිතයේ සකල විධ සිදුවීම් කෙරෙහි ලා අතිශය දැඩි ලෙස බැඳී පැවැති ප්‍රධානතම පාරිසරික සාධකය ලෙසත්, භෞතිකමය වශයෙන් වඩාත් අදාළ ජීවන සහකරුවා ලෙසත් එහි පැවැති වැදගත්කම අද්විතීය විය. බහුතර ගොවිජන ප්‍රජාවක හා ගොඩනැගුණු සිතුවම් පැතුම්, අරමුණු, පරමාර්ථ, විශ්වාස, ඇදහිලි, සිරිත්විරිත්, කැමිබිම්, ගමන්බිමන් ඇතුළත් සමස්ත සංස්කෘතිකමය ක්‍රියාදාමයන් බැඳී පැවතුණේ මේ සමඟ බව එයින් කියාපායි. සමාජ විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයෙන් ගැඹුරු විමසනයකට ලක්කිරීමේ දී සමාජානුයෝජන මාර්ගෝපදේශකත්වයෙහි ලා වැව මූලික වූ අයුරු මැනවින් හෙළිදරව් කෙරෙයි. සමාජ අන්තර් සම්බන්ධතා ගොඩනැගීමටත්, ඒ මඟින් සමාජ අන්තර්ක්‍රියා ව්‍යාප්ත කරලීමටත් එය පසුබිම් වූ ආකාරය වඩාත් පැහැදිලි කෙරේ. විවිධ සමාජ ස්ථරායනයන් හා ඒ ඒ ප්‍රජා කණ්ඩායම් කෙරෙහි සුවිශේෂයෙන් වෙන්කෙරුණු සමාජ කාර්යභාරයන් ද මෙහිදී කුළුගැන්වෙයි. ඒ අනුව, වැව යනු පුරාණ ලාංකීය ගොවි ගැමිජන ජීවිතයේ ප්‍රාණවායුව බඳු ආත්මීය බන්දනයක් යැයි කීම අතිශයෝක්තියක් නොවේ. එබඳු ජීවන වස්තුවක් භාවිත කිරීමත්, පවත්වාගැනීම හා රැකගැනීමත් ඔවුන් සතුව පැවැති ආත්මීය වගකීමක් බවට පත්ව තිබිණි. මෙකී අධ්‍යයනයෙන් හෙළිදරව් කෙරෙනුයේ ඒ සම්බන්ධයෙන් ගොඩනැගුණු සමාජ සන්නිවේදනාත්මක පසුබිම යි.

ක්‍රමවේදය (Methodology)

සපුරා අතීතය හා බැඳුණු සංකල්පීය ආස්ථානයක් සමාජ විද්‍යානුකූලව විමසනයට ලක් කළ හැක්කේ, ඊට අනුගත ජනශ්‍රැති සාධක පදනම් කොටගෙන ය. මන්දයත්, විරකාලීන ලෙස වැඩෙමින් පැවැත ආ සාම්ප්‍රදායික සමාජ රටාවන් හා ඊට අදාළ විචල්‍යතා ද නූතනයේ අප අධ්යයන දෘශ්‍යමාන නොවන බැවිනි. ඒ හා බැඳී ගොඩනැගුණු මූලික හා අමූලික සාහිත්‍යමය පාර්ශ්වය ඒ සඳහා වන ප්‍රබලතම සාක්ෂිය ලෙස සැලකේ. රජරට පුරාණ වැව ගම්මාන ආශ්‍රයෙන් විද්වතුන් විසින් පවත්වන ලද පර්යේෂණ ඒ සඳහා පෙරමග සකසනු පෙනේ. මහා ජන සම්භාවනයට පත් එබඳු කෘතීන් රාශියක් මෙහිදී පරිශීලනය කිරීම මෙහි ප්‍රමුඛතම අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස හඳුන්වා දෙමි.

රජරට පුරාණ ජන සමාජය පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමේදී ගම හා වැව අතර දෘක්වෙන සම්පස්ථභාවය සුවිශේෂ වෙයි. ගමෙන් වැව හෝ වැවෙන් ගම වෙන්කොට සාකච්ඡා කිරීම නිෂ්ඵල ව්‍යයාමයක් වන කරමට ම එහි සම්බන්ධතාව අතිමහත් ය. ගම යනු කුමක් ද? පුරාණ ලාංකීය සමාජ සංවිධානයෙහි මූලිකතම ව්‍යුහාත්මක කේන්ද්‍රය වූයේ ගම යි.

ජනාවාසයෙහි ලා ගෝවර, සාමාන්‍ය ජන ජීවිතයට ඇවැසි අවම භෞතිකමය පහසුකම් සහිත බිම් පෙදෙස් ඒ සඳහා වෙන්කොට ගැනිණි. පුද්ගල පැවැත්ම උදෙසා පිටුබල සැපයිය හැකි සකලවිධ ආයතනික ව්‍යුහයන් එහි දක්නට ලැබිණි. ගේ දොර, ඉඩකඩම්, හේන් කුඹුරු, ඇළදොළ, කඩපිළ, කැලැරොද හා පන්සල ද එහි සුවිශේෂ විය. ඉඳුම් හිටුම්, කෑම්බිම්, සිරිත්විරිත් ඇතුළු කුදුමහත් සමාජ සංස්කෘතික වර්ගාවන් කෙරෙහි ලා එතුළින් පසුබිම් සැකැසුණු බව පෙනේ.

‘වැව’ යනු ඒ සියල්ලෙහි මූලකේන්ද්‍රය ලෙස හැඳින්වෙයි. මන්දයත්, යහපත් ජන ජීවිතයක් කෙරෙහි ලා ඒ සියල්ල ඵෙත්දිය ලෙස බැඳී පවත්නේ වැව හා සම්බන්ධ ක්‍රියාවලිය මඟිනි. එබැවින්, වැව වූ කලී ගම් ආත්මය හෙවත් ජීවනය ලෙස සලකන්නට ගැමියෝ හුරුපුරුදු වී සිටිය හ.

ඒ අනුව ගත්කල වැව යන්නෙන් අදහස් කළේ ද ගම ම බව තතු දක්නෝ පවසති. පහත දැක්වෙන උපුටාගැනීම් කිහිපය සලකා බලමු. “වැව් අමුණු පිහිටි ප්‍රදේශවාසී ගම්මුත්තේ සිරිත්විරිත් දක්නා කවරෙක් වුවත් මේ ස්ථානවල ‘වැව’ යැයි කියන්නේ ගමකට බැව් දැනගෙන සිටිත්. ඊට නිදර්ශනයක් නම්, ගම්වැස්සෝ ඔවුන් සියඹලාගහවැවට අයිති යැයි කියත්. ඔවුහු සියඹලාගහවැවට අයිතිසි කියනවා මිසක සියඹලාගහගමට අයිතිසි නොකියත්. මෙයාකාරෙන් ‘වැව’ යන්නෙන් ‘ගම’ යන්න හැඟේ” (බ්‍රෝහියර් 1935 : II,2).

1910 සිට 1949 දක්වා වසර 39ක් ලංකා මිනුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කළ විශිෂ්ට ලාංකීය බුද්ධිමතකු වන ආර්.එල්. බ්‍රෝහියර් විසින් ලියා පළකරන ලද “Ancient Irrigation Works in Ceylon” නම් කෘතියෙහි සිංහල පරිවර්තනය වූ “ලක්දිව පුරාතන වාරිමාර්ග” ග්‍රන්ථයෙහි සඳහන් තොරතුරු ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි වැදගත් ම සාක්ෂි ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය.

සැබැවින් ම, මෙය අතිශයෝක්තියක් නොවේ. “ඇත්ත වශයෙන් ම ගැමි අර්ථ ක්‍රමය, ජලය රැස්කර තබාගැනීම වටා ගෙනුණකි. මේ ප්‍රදේශයේදී ජලය කොතරම් වැදගත් වී ද යත් වැව හා ගම යන වචන දෙක සමානාර්ථයෙන් ම යෙදුණේ ය. සමහර ස්ථානවල ගම යන වචනය ව්‍යවහාර කරන ලද්දේ කලාතුරකිනි. මිනිසුන් අයත් වූයේ සියඹලාගහගමට නොව, සියඹලාගහවැවට ය” (පීරිස් 1964 : 249-250).

හෙළ ජන සංස්කෘතිය හා සහ්‍යත්වය පහළ වූයේත්, වැඩුණේත් වැව් ආශ්‍රිත පරිසරය තුළ බව බොහෝ බුද්ධිමතුන් (වික්‍රමසිංහ 1945 : 11)

පෙන්වා දී ඇත. “යම් විධියකින් කෘතීම ජලාශයන් මේ අයුරින් නොතිබුණා නම් එහි ජීවත්විය හැකි ව තිබුණේ සාංක්‍රමණික ජනගහනයකට පමණක්” (පීරිස් 1964:249) බව ඔවුන් අවධාරණය කරනුයේද පූර්වෝක්ත අදහස තවදුරටත් තහවුරු කරමිනි. වැවේ පිහිටීම, ස්වභාවය, හැඩරුව හා භාත්පස පරිසරය අනුව ද එය නම් කෙරුණි. නාමිකව පෙන්නුම් කරන ලද වැවට අදාළ අනන්‍යතා රාශිය කි. අප රට වැව් කර්මාන්තයේ ආරම්භයේ පටන් අද දක්වා ම මෙකී සුවිශේෂීතාව නොවෙනස් ව පවතියි. වඩාත් පුරාණ ඓතිහාසික සාක්ෂි මඳකට අමතක කොට මෑතකාලීන ව කරන ලද පුළුල් පර්යේෂණ අධ්‍යයන තුළින් හෙළිදරව් කෙරෙන දත්තයන් අනුව ගත් කල ද මෙය සපුරා සත්‍යයක් යැයි කීම සාවද්‍ය නොවේ. මේ උද්ධෘතයෙන් හෙළිදරව් කෙරෙන්නේ ද එකී කාරණය ම ය.

“එදා වැව්බැඳි රටේ ඇත්තෝ වැව මුල්කරගෙන ගමට නම යෙදුහ. සැමවිට ම ගමේ නමේ අගට යෙදී ඇත්තේ ‘වැව’ හෝ දෙමළ වහරින් ‘කුලම’ යන්න යි. ඒ අනුව ඇතැම් විට වැවට යෙදුණු නමට ඒ ආශ්‍රිත ව්‍යාජලතා කේන්ද්‍ර විය. කෝන්ගස් ගහන වැව ‘කෝන්වැව’ ය. ඒ අනුව ගම ද ‘කෝන්වැව’ විය. සියඹලාගහ වැව, දිවුල් වැව, අන්දර වැව, පලුගස් වැව, මීගස් වැව, හල්මිල්ල වැව ආදිය ඊට නිදසුන් ය” (මානෑව 2001:213).

සියඹලාවැව එදිනෙදා කට වහරට වැටෙන විට ‘සියඹලෑව’ වෙයි. උච්චාරණයේ පහසුව සලකාගෙන ය. ‘ගෝනෑ වැව’ ජනවහරට වැටී ඇත්තේ ‘ගෝනෑව’ යනුවෙනි (දිසානායක 1976 : 141-142). ඒ අනුව බොහෝ ගම් දිවුල්ලෑව, මීගස්සෑව, හල්මිල්ලෑව, පලුගස්සෑව, තම්මැන්නෑව, දුණුමඬලෑව, රඹෑව හෝ කෑඳෑව විය.

ඊට අමතර ව, වැව ආශ්‍රිත භූමි භාගයේ භෞතික ස්වරූපය, වැවේ ආරම්භය හා බැඳුණු සමාජ පසුබිම, පුද්ගල විශේෂතා, කුලගෝත්‍ර හා සමාජ ප්‍රභේද, සමාජ සංස්කෘතිකමය බැඳීම හා වෙනස් සුවිශේෂ සම්බන්ධතා ආදිය ද මෙකී නාමකරණය සඳහා පාදක වී ඇත. කලාවැව ත්, බළලුවැව ත් මුල් කොටගෙන කියැවෙන මේ ජනකවිය ඊට නිදසුනක් ය.

“කලා වැවේ කලවැල් දිගිලිය	කැටියා
බළලු වැවේ බළලෙකු අඬ අඬ	හිටියා
එහෙව් වැවට ගල්ගිරි රත්දෙක	හිටියා
බලන් නෑනො වැව් දෙක එක ලඟ	හිටියා”

ඒ අනුව, වැවට කෙබඳු නමක් ගත්ත ද එය ගම බවට පත් වූ බවත්, එයින් තොර පැවැත්මක් ගමට නොතිබූ බවත් කීම අතිශයෝක්තියක් නොවේ.

ගැමි ජන ජීවිතයේ පැවැත්ම උදෙසා වැවෙන් කෙරුණු මෙහෙවර අප්‍රමාණ බවටත්, එය ගැමි ජන සමාජයේ හෘදස්පන්දනය වූ බවටත් දෙස් දෙන ප්‍රබලතම ඓතිහාසික සාධකය වන්නේ රජරට නුවරකලාවිය ප්‍රමුඛ සතර දිග්බාගයෙහි සියදහස් ගණනින් ගොඩනැගුණු වැව් කර්මාන්තය යි. ඒ අනුව, “වැව් බැඳී රටේ ඇත්තන්ගේ හඳුන්පොත වන්නේ වැව යි” (මාතෘව 2001:206). ‘හඳුන්පොත’ යනු ‘හදවත’ යි. ලොකු කුඩා සෑම ගමකට ම වැවක් හෝ දෙකක් තිබිණි. ප්‍රථම රාජධානිය හෙවත් අනුරාධපුරය මුල්කොටගත් රජරට, “වැව් බැඳී රාජ්‍ය” හෙවත් “වැව්දාහේ රට” ලෙස නාමකරණය වන්නට හේතුව ද එය ම ය.

බදුලු දිසාවේ උප ඒජන්තවරයකු ව සිටි බේලි මහතා විසින් 1815 වර්ෂයේ දී ලියා පළකරන ලද වාර්තාවක මෙසේ සඳහන් වෙයි.

“පෙර කල කරන ලද අතිවිශාල වැව් කර්මාන්ත සමහර විට ලක්දිව තරම් ලොව අන්කිසි රටක දක්නට නොලැබෙන්නේ ය යනු මගේ විශ්වාසය යි. තවද, මෙරට ඒ ඒ සීමා ඇතුළත දක්නට ලැබෙන තරම් වැව් අමුණු කර්මාන්ත අන් රටක ඒ තරාතිරමේ සීමා ඇතුළත දක්නට දුෂ්කර විය යුතු යි. මෙතරම් කුඩා වූත් අන් රටක මේ සා පැරණි වූත්, විශාල වූත්, සංඛ්‍යාවෙන් උසස් වූත් වැව් අමුණු තවත් ඇතැයි සිතිය නොහේ” (බ්‍රෝනියර් 1935:1:1).

“යුරෝපයේ ගොවි කර්මාන්තය බොහෝ අශාස්ත්‍රීය සේ අක්‍රමවත් ව පහත් අවධියක පැවැති කාලයෙහි මෙරට මිනිසුන් ඉතා වෙනෙස දරා දක්ෂ ලෙස ශාස්ත්‍රානුකූල ව තැනූ අප්‍රමාණ වැව් අමුණුවලින් නිසරු ප්‍රදේශයේ සාරවත් වූ හ. ධන ධාන්‍යයෙන් ආධ්‍ය ව බැබැළුණ හ” (බ්‍රෝනියර් 1935:1:1).

එහෙයින් ම ලංකාව අභ්‍යන්තරයෙහි ක්‍රියාත්මක වූ වැව් ගොඩගැනීම ලොව අන් කිසිදු දේශයක සිදු නොවූ බව ඔහු තවදුරටත් අවධාරණය කරයි. “පර්යේෂණයන්ගෙන් ඔප්පු වන්නේ ලංකාවේ තරම් දියුණුවක් සමකාලීන වාරි කර්මාන්තය ලෝකයේ අන් කිසිම ස්ථානයක පෙන්වා නොමැති බව යි” (බ්‍රෝනියර් 1973 :148).

මේ තත්ත්වය ඇතිවීමට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ ලංකාවේ වැසියන්ගේ ප්‍රධානතම ආහාරය බත් වීමත්, ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය මාර්ගය කෘෂිකර්මාන්තය වීමත් බව පෙනේ (බ්‍රෝනියර් 1973:159). 1660 සිට

වසර විස්සකට ආසන්න කාලයක් ලංකාවේ සිරකරුවකු ව සිටි රොබර්ට් නොක්ස් විසින් ද එකී ඓතිහාසික සත්‍යය ම හෙළිදරව් කොට ඇත. “මේ රටේ ප්‍රධාන ආහාරය බත් ය. එබැවින්, ප්‍රධාන ජීවන වෘත්තිය වන්නේත් ගොවිතැන ය. මිනිසා විසින් කළ හැකි උසස් ම රස්සාවත් ගොවිතැන ය” (නොක්ස් 1696:62).

උත්ත සමාජ පසුබිම අනුව වැව් ජලය භාවිතය හා එය ආරක්‍ෂා කරගැනීම සාම්ප්‍රදායික ලාංකේය ගැමිජන ජීවිතයේ සුවිශේෂතම සමාජ කාර්යභාරයක් ලෙසත්, පුද්ගල වගකීමක් ලෙසත් සලකා ඇති බව පෙනේ. ජලය වූ කලී ජීවිතය පවත්වා ගැනීමෙහි ලා උපයුක්ත ප්‍රධානතම අවශ්‍යතාවක් වීම නිසාත්, වියළි කලාපීය දේශගුණ තත්ත්වයන් යටතේ එය ආර්ථිකමය වටිනාකම් සහිත වැදගත් සාධකයක් වීම නිසාත් ගැමියා ඊට දැක් වූ ගෞරවය සහ හක්කිය අනල්ප ය.

“වැවේ වතුර කිසිවෙක් නිස්කාරණේ නාස්ති නොකරති. අපේ වැව් බැඳි රාජ්‍යේ ගැමි ජනතාවෝ වැව් වතුරට ඊරි ඉස්මටත් වඩා ගරුභා කරති” (මානූව 2001:210). මෙහි නිස්කාරණේ යැයි කීවේ නිකරුණේ හෝ හේතුවක් නැතුව යන්න යි. ඊරි ඉස්ම යනු රුධිරය යි. ගරුභා කිරීම යනු ගරු කිරීම යි. වැව් බැඳි රටේ ගැමියන් වැව් වතුරට ගරු කරනුයේ තමන්ගේ ඇඟේ දූවන ලේවලටත් වඩා වැඩියෙන් බව මෙයින් කියැවේ.

මෑත කාලය සම්බන්ධයෙන් කෙසේ වුව ද, අතීත තතු විමර්ශනය කිරීමේදී ද මේ අදහස වඩාත් කුළුගැන්වෙන වගකුග සොයාගැනීම දුෂ්කර නොවේ. “සෑම කේන්ද්‍රගත ගමක් ම වැවකින් හා ඊට පහළින් පිහිටි වෙල් යායකින් ද සමන්විත විය. වැව ආරක්‍ෂා කරගැනීම හා ඇළවල් අලුත්වැඩියා කිරීම පිළිබඳ වගකීම ගම්වාසීන් වෙත පැවරී තිබිණි. මේ සඳහා තමන් සතු කුඹුරු පංගුවේ ප්‍රමාණයට අනුකූල වූ ශ්‍රමයක් වැය කිරීමට සෑම පංගුකාරයෙක් ම බැඳී සිටියේ ය” (පීරිස් 1964:244). රිස් ඩෙවිස් නම් වූ සමාජ ශාස්ත්‍රඥයා විසින් වර්ෂ 1871 දී ප්‍රකාශ කරන ලද්දක් මහාවාරය රැල්ෆ් පීරිස් උපුටා දක්වනුයේ එසේ ය.

පහත දැක්වෙනුයේ ඒ සඳහා වන තවත් නිදසුන කි.

“වී ගොවිතැනට ජලය අවශ්‍යම ය. එහෙයින් ම ගොවියෝ තම තමන්ගේ කුඹුරුවලට ජලය ලබාගැනීම සඳහාත්, ලබාගත් ජලය අරපරිස්සම් කරගැනීම සඳහාත් විශේෂ පරිශ්‍රමයකින් ක්‍රියා කරති. ජලය රැස්කිරීම සඳහා වැව් බැඳීමෙන් ද, රැස් වූ ජලය රැකගැනීම සඳහා අමුණු බැඳීමෙන් ද, රැකගත් ජලය නිසි පරිදි පරිහරණය කිරීම සඳහා වාරි මාර්ග තැනීමෙහි ද ඒවා පිළිසකර කිරීමෙහි ද ලංකාවේ ගොවියෝ ඉතා දක්ෂයෝ ය” (නොක්ස් 1696:62).

අතීත වර්තමාන තොරතුරු එකිනෙකට ප්‍රතිසන්ධි ගැළපීමෙන් මේ කාරණය වඩාත් සුවිශේෂ වැදගත්කමක් දරන සමාජ ක්‍රියාවලියක් බව වටහාගත හැකි ය. අපේ යටගියාව පිළිබඳ තතු විමසන අත්දැකීම් බහුල නූතන ගැමි වියන් ගණයා ද එය එසේම අනුමත කරති. මේ කියමන විමසා බලන්න.

“ගමේ වැව අපට තවත් මව් කෙනෙකු බඳු ය. අප වදා හදා ඇතිදැඩි කළ අපේ මෑණියන්ගේ හැටි පාට ගුණ සුවඳ කියා නිම කළ නොහැකි සේ ම වැවේ විත්ති ද කියා නිම කළ නො හැකි තරමට ම තිබේ. ඒ නිසාවෙන් ම දරුවන් සිය මව්පියන් ආරක්ෂා කොට රැකබලා ගන්නා ලෙසින් ම අපේ ඇත්තන් ද වැව රැක බලා ගත් බව” (ඉලංගසිංහ 2009:31) යනුවෙන් ඔවුහු අවධාරණය කරති.

එසේ නම්, පුරාණ ගැමි ගොවි ජනයා විසින් මේ කාර්යභාරය ඉටුකරන ලද්දේ කෙසේ ද? ඒ සඳහා ඔවුන් සතු වූ සමාජ යාන්ත්‍රණය කුමක් ද? ඊට අදාළ ව පැනවුණු නීතිරීති, අණපනත් මෙන්ම ඒ හා බැඳුණු යුතුකම් හා වගකීම් කවරේ ද ? ඒ සම්බන්ධයෙන් ගොඩනැගුණු නිලතල හා බලතල කෙබඳු ද? පොදුවේ ගත්කල වැව් ජලය භාවිතය ත්, වැව ආරක්ෂා කරගැනීම ත් යන කාර්යභාරයන් විධිමත් සමාජ යථාර්ථයක් බවට පත්කර ගැනීමෙහි ලා, පූර්වෝක්ත සියලු ස්වභාවයන් හරහා ගොඩනැගුණු සමාජ සන්නිවේදනාත්මක පසුබිම කවරාකාර ද? යන්න දැන් අපි විමසා බලමු.

වැව කේන්ද්‍ර කොටගෙන ගොඩනැගුණු ගමට අයත් වූ සියලු පාර්ශ්වයන් එකට බැඳී පවතී. ඒ අනුව ඒ ඒ වැවට අදාළ ගම වූ කලී වනස්පතියෙන් හෙවත් මහ කැලෑවෙන් වට වූ ගංමණ්ඩිය සහිත ඊට ම අනන්‍ය පරවේණිගත ජීවන සම්ප්‍රදායයන්ගෙන් යුතු භූමි භාගයකි. මේවා හඳුන්වන ලද්දේ ‘ගංකුඩුව’ හෝ ‘ගංකොටුව’ ලෙස යි. වැව් ගම්මානයක කාගෙන් දිවට හුරු ව්‍යවහාරය වූයේ ‘වැව්ගංකුඩුව’ හෙවත් ‘වැව්ගංකොටුව’ යන්න යි. පසු කාලයේදී ගමේ ගෙවල් ගොඩ ‘ගංගොඩ’ ලෙස පෙරළෙන්නට ඇත්තේ එපරිද්දෙන් විය යුතු යැයි හැඟේ.

මේ කවර ගමක වූවත් නායකත්වයෙහි ලා සැලකෙන අයෙක් විය. ඔහු ගමරාල හෙවත් ‘මහගමයා’ ලෙස හැඳින්විණි. දිසාව, දිසා මොහොට්ටාල (රටේ මහත්තයා), වන්නි බණ්ඩාර, වන්නි මොහොට්ටාල, බද්දේරාල, ලියනරාල හා උන්ඩියරාල (පිරිස් 1964 : 258) ආදී නිලමක්කාර තානාන්තර රැසකට අනතුරුව පසුකාලීන ව වැව මූලික කොටගෙන නායකත්ව තනතුරු ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

“රජ දවස සිට ම වැව් පාලනය ට උදකපති, වෑ වැජැරුම්, කලා අරක්ක ආදී නිලයන් තිබී ඇත. පසුවට ඒවායේ නාම හා සොබාව වෙනස් වී ගම්ප්‍රධාන, ගම්මුලාදැනි, මහගමරාල, වෙල් විදානේ, විදානේ, වැව්ලේකම්, වැව් සුපිරිත්ටැන්ධන්ට, ඩී.සී.ඕ. (ග්‍රාමීය වගා නිලධාරී) ආදීන් ලෙස වැව හා සම්බන්ධ නිලකම් දැරුවෝ ගම්වල රාජකාරිවල යෙදී තිබේ. මේ අතරින් ගමරාල, වෙල්විදානේ, විදානේරාල යන නම්වලින් කියවුණු ගමේ මට්ටමේ නිල දැරූ අයට වැව පිළිබඳ රාජකාරි පැවරී තිබේ. කලාබලය වැව හා කලාවැව යෝධ ඇළ යටතේ එක දහස් නවසිය දාහක් වරුසේ දෙන ලද කන්න මීටිම් වාර්තාවකින් ද, වෙල්මුලාදැනිවරුන්ට ඒ වන විට ත් පැවරුණු රාජකාරි ලිඛිතව ම තහවුරු කළ හැකි ය. වැව් රාජකාරිය භාර වූ ‘විදානේ උන්දෑ’ කුඹුරු ඉඩකඩම් ඇති වැවේ මුල්පංගු හිමි පරවේණි පැලැන්ති පෙළපත්කරුවෙකි. ඒ නිසා උන්දෑගේ වචනයට උඩින් කටයුතු කෙරුණේ නැත”(ඉලංගසිංහ 2009:32).

පුරාණ ගංකොටුවක විදානේඋන්දෑ එතරම් ම බලසම්පන්න අයෙකි. සමහර වැව් ගමෙක මහගමයා ලෙස නම් කෙරෙනුයේ ද මේ තනතුර දරන්නා විය හැකි ය. වැවේ රාජකාරි සම්බන්ධයෙන් ඔහුට පැවරුණු බලතල අපමණ ය. එබැවින්, වැව් ජලය භාවිත කිරීම මෙන් ම වැව ආරක්ෂා කරගැනීම යන කාරණාවලදී සිදුකෙරෙන සියලු ක්‍රියාකාරකම්වල නායකත්වය පැවරෙනුයේ ඔහු වෙත ය.

සාම්ප්‍රදායික දේශගුණ රටාවන්ට අනුව අගෝස්තු සැප්තැම්බර් කාලයේදී රජරට නුවරකලාවියේ බොහෝ වැව් සිදී යයි. අනිවාර්ය වූ විසළි දේශගුණයකට මුහුණදෙන මේ ගම්බිම්වලට එය එක්තරා අතකට කෘෂිකාර්මික විරාමයක් යැයි සිතුව ද, වී ගොවිතැන් සම්බන්ධයෙන් ගත් කල එය ප්‍රතිසංස්කරණ හා ආරක්ෂණ කටයුතු සඳහා වෙන් කෙරුණු කාල පරිච්ඡේදයක් වෙයි. වැව් රාජකාරි කෙරෙන්නේ මෙතැන් පටන් ය. වැව, ඇළ දොළ, වෙල හරහා පැල පිළ දක්වා කෙරෙන භාවිතයට ත්, එය අනාගතය සඳහා ආරක්ෂා කරගැනීමට ත් අදාළ සියලු කටයුතු වැව් රාජකාරි ලෙස ගැනේ. මේ සියල්ල මෙහෙයවනු ලබනුයේ විදානේ උන්දෑ විසිනි.

ඒවා කොටස් දෙකක් ලෙස වර්ග කළ හැකි ය.

- (i) වැව හා ඊට අදාළ සියලු ස්වභාවයන් ආරක්ෂා කරගැනීම ත්, ඉන් උපරිම ඵල ප්‍රයෝජන ලබාගැනීම ත් අරමුණු කොටගෙන ගැමියන් සිය ශ්‍රම ශක්තියෙන් හා සංවිධානාත්මක ඥානයෙන් ඉටුකරනු ලබන රාජකාරි සහ

(ii) වැව සපුරා පුරවාගැනීම ත්, එය රැකගැනීම ත්, එකී ජලයෙන් කෙරෙන ගොවිතැන් බත් සරු කරගැනීම ත්, සෞඛ්‍යදහමින් අපල උපද්‍රාවක් නොවන අයුරින් සියලු ප්‍රතිලාභ ලැබීම ත් අරමුණු කොට ගෙන අභිචාර විධි ලෙස දෙවියන් බුදුන් උදෙසා කෙරෙන පුද පූජා උපහාර හා වෙනත් ආගමික ව්‍යාපාර මඟින් ඉටුකරනු ලබන දේව රාජකාරී වශයෙන් ඒවා කොටස් කළ හැකි ය.

අවුරුද්දේ අගෝස්තු සැප්තැම්බර් වන විට ගමේ කුඹුරු පත්තෑයමේ ගොයම් කපා පාගාගෙන අවසන් වෙයි. කන්නයක් වෙහෙස මහන්සි වී මහ පොළොව ත් සමඟ සටන් වැද පවත්වා ගතයුතු ජීවන චක්‍රයෙහි තවත් අදියරක් ඊළඟට ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය. වෑ ජලයෙන් කුඹුරු කරන සියලු දෙනා මේ රාජකාරියෙහි “පංගුකරුවෝ” වෙති. වැවේ වතුර බීමට, නෑමට හා වගාවට යොදාගැනීම, ගවයන්ට තණ කැපීම, කැලේ දඩයම් කිරීම, මී කැඩීම, පැලඉනි කැපීම, වැටඉනි කැපීම හා වැවේ මාළු අල්ලා ගැනීම යනාදී පොදු අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳින සියලුදෙනා මෙහිදී පංගුකරුවන් ලෙස හැඳින්විණි.

“තමන් භුක්තිවිත්ඳා වූ මෙම අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් එක්තරා යුතුකම් හා සේවාවන් කොටසක් ද ඉටු කිරීමට පංගුකාරයෝ බැඳී සිටිය හ. උදාහරණ වශයෙන් ඔවුහු වැව හා ඇළවල් ප්‍රකෘතිමත් කිරීම හා ඒවා නිසි ලෙස පවත්වාගෙන යාමට සහාය විය යුත්තා හ. කැලැබද ගම්වාසීන්ට තමන්ට රිසි තරම් ඉඩම් ප්‍රමාණයක් වගා කරන්නට ඉඩ ලැබිණි. නමුත්, ජලය ඉඩම් මෙන් බහුල නොවී ය. එපමණක් ද නොව, විශාල ම ගැටලුව වූයේ ‘වන ප්‍රවාහය’ විසින් තම වාසස්ථාන හිලගැනීම වළක්වා ගැනීම ය. කැලේ තිබෙන ඉඩමෙන් කොටසක් සිය යැපීම සඳහා අස්වද්දා ගොවිතැන් කිරීමට පිළියෙල කිරීමේදී ගමේ පංගුකාරයෝ සියලුදෙනා ම සහයෝගයෙන් වැඩ කළ හ” (පිරිස් 1964:254).

වෑ කන්දේ “පොට කෙටීම” හෙවත් වැව් බැම්මේ කැලෑව කපා එය හෙළි පෙහෙළි කිරීම, ‘ගොංගැවිලි’ හා ‘වෑකඩවළ’ පිළිසකර කිරීම ආදිය මෙහිදී වැදගත් වෙයි. වතුර බීමට වැවට එන ගවයින් වැවට බසින්තේ වෑ කණ්ඩියෙහි. නිරන්තරයෙන් කෙරෙන මේ කටයුත්ත නිසා වෑ බැම්මේ කඩතොලු හා වළවල් ඇති වේ. මේවා හැඳින්වෙන්නේ ‘ගොංගැවිලි’ නමිනි. සමහර ගැමියෝ ‘ගොංගාටාව’ යැයි ද කියති. කඩවළ යනු වෑ කන්ද කැඩී ඇති තැන් ය. වැව ඇතුළෙන් කට්ටි කපා ගොංගැවිලි හා කඩවළ පිළිසකර කිරීම මෙහිදී සිදු කෙරේ. වෑ බැම්ම හෙළිපෙහෙළි කිරීමේදී ත් සියඹලා, හල්මිල්ල, වීර, පලු, කුඹුක්, මී, නබඩ ආදී ගස් තෝරා බේරා ඉතිරිකිරීමට මෙන්ම එවැනි ගස් අලුතෙන් සිටුවීමට

ද ගැමියෝ වගබලා ගනිති. ඒවා වැඩි විශාල ලෙස සිසිලත් සෙවණක් ලබාදෙන අතර වැකන්ද ශක්තිමත් කිරීම ද එමගින් සිදුවෙයි. වැවට මඩ සෝදාගෙන ඒම වළක්වන පෝවා වැටිය, පෙරහණ රැකීම ද එකී රාජකාරියෙන් ම කොටසකි.

වැ කන්ද රැකීමේදී එය කට්ටි රාජකාරියක් ලෙස ඉටු කෙරිණි. දෙවියනක් ගැඹුරට දෙබඹයක් දිග පළල ප්‍රමාණය එක් කට්ටියක් ලෙස ගැනේ. එක් පංගුකාරයෙකුට පැවරෙන වගකීමක් ලෙස එය සිදු කෙරිණි. එකිනෙක නඩත්තු කරන ඉඩම් ප්‍රමාණ අනුව ඒ ඒ අයට හිමි කට්ටි ගණන කොතෙක් ද යන්න විදානේ විසින් තීරණය කරනු ලබයි. සමහර තැනෙක කට්ටි පුවරු එල්ලා සිටුවා තබා තිබෙනු දැකිය හැකි ය. කට්ටිය අයිතිකරුගේ නම එහි ලියැවී තිබිණි. එකී කට්ටියේ වැවේ පිට පැත්තේ පලය ද (පිට බැවුම) වැව ඇතුළු පැත්තේ රළ පහරට ඔරොත්තු දුන් ගල්වැටිය ද (රළපනාව) ඔවුන් ආරක්ෂා කළ යුතු ය. වතුර පිරෙන කාලයට රළපනාව ශක්තිමත් ව තිබිය යුතු ය. එසේ නොවේ නම් සිදුවන විනාශය අතිමහත් යැයි අපේ පුරාණ ගැමියා දනසිටි බව ඓතිහාසික මූලාශ්‍රවලින් හෙළිවෙයි.

“රළපනාව ලෙස තට්ටු තට්ටු වශයෙන් එකකින් එකක් ටික ටික පිටවෙත්ට හෙවත් තරප්පි වශයෙන් තියෙන්ට ගල් අල්ලා වැව් බැම්ම බැඳීම එකල සිංහල මිනිසුන් විසින් නොකරන ලද්දේ නම් රළ වේගයෙන් බැම්ම කා දමා කෙබඳු බැම්මක් වුවත් විනාශ වන්නේ ය” (බ්‍රෝහිගර් 1935:59).

වැව සම්බන්ධයෙන් ගත් කල නියමිත දිනට වතුර බෙදීම, මුරතැබීම, සොරොච්ච හා දියකැට පහණ නිසි පරිදි නඩත්තු කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීම වැනි කාර්යයන් මෙන්ම ගැමියාගේ ජීවිතාරක්ෂාව, වතුර අරපිරීමැස්ම හා එහි ගෞරවය රැකගැනීමත්, ආචාරධර්ම රැකීමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසීමත් විදානෙ උන්දැ වෙත පැවරෙන වගකීම් රාජකාරි වෙයි. කිඹුලන් සිටින මංකඩවලින් දියතෑම හා වතුර ගැනීම, පතුල පෑදෙන තරමට ම වැවේ වතුර ටික ගොවිතැනට ගැනීම, හොරෙන් මාළු ඇල්ලීම, වැව් කෝල්බඩ ගස්වලට නැඟ වෙඩිතබා මාළු දඩයම් කිරීම, වැවේ ජීවත්වන ඉබ්බන් වැනි සතුන් මරා මස්කෑම, වැ බැම්මේ කොටු අතු හා කැටවළවල් කැපීමෙන් වැවට වතුර බීමට එන සතුන් දඩයම් කිරීම, පව්වඩම් සුම්බර බැඳ වැවට බැසීම, දරුවන් වැවට බස්සවා මුත්‍රා කරවීම හෝ මළ පහ කරවීම ආදී නුසුදුසු ක්‍රියා වැළැක්වීම ද ඔහු සතු වැව් රාජකාරි අතරට ගැනේ.

එපමණක් නොවේ, වැවේ බීමට වතුර ගන්නා තැන් (දියමංකඩ), රෙදි සේදීම සඳහා පාවිච්චි කරන තැන (පිළි මංකඩ), නෑම සඳහා භාවිත

කරන තැන (නාන මංකඩ) හා ගවයින් නාවන තැන (බොරදිය මංකඩ) වැනි ස්ථාන අවභාවිතය සඳහා යොදා ගැනීම ද තහනම් ය.

“ගමරාල අත්තා හෝ විදානේ උන්දෑ මෙකී තහනම් තහංචි පැනවූයේ ‘අණ බෝලය’ බැඳීමෙනි. ‘අණබෝලය’ යනු ආඥාවකි.” සාමාන්‍යයෙන් තහනමට බෝල්පනා තුන්මිටක් නැත්නම් ඉහකොළ තුන්මිටක් ගත් අතර දිවිකදුරු තුන්මිටක් දිවිකදුරු රිටක පහකට වැටෙන සේ ජලයෙන් ඉහළට බැඳ සිටුවා තැබීම බරපතල දඬුවමක පෙරනිමිත්ත කි. එය ඉක්මවීමට ගමේ කිසිවෙක් කැමැත්තක් නොදක්වී ය” (ඉලංගසිංහ 2009:33). පුරාණ ගැමි සන්නිවේදනය හා සමාජ සංස්කෘතික සිරිත් විරිත් මෙන් ම සමකාලීන නෛතික පසුබිම පිළිබඳව ද මෙහිදී වැදගත් කරුණු හෙළිදරව් කෙරේ.

ගමරාල හෝ විදානේ උන්දෑ විසින් පනවන ලද එබඳු නියෝගයක් හෝ නිල පයිංඩයක් නොසලකා හරින්නෙකුට හෝ උල්ලංඝනය කරන්නෙකුට දඬුවම් පැමිණවූයේ සම්මුති තීරණයන්ට අනුව ය. වැව් රාජකාරි පැහැර හැරියවුන්ට රිදී රුපියල්වලින් දඩ ගෙවන්නට සිදුවිය. තොවිල් තහංචිය, මගුල්කුලා තහංචිය, දිය තහංචිය ආදී දඬුවම් පැනවූයේ වඩාත් බරපතල ගණයේ වැරදිවලදී ය. ‘දිය තහංචිය’ යනු ඊළඟ කන්නයේ දී වැව ත්, වැවේ වතුර ත් භාවිතයට ගැනීම තහනම් කිරීම යි. එය ජීවත්වීමේ අයිතිය ද නැති කරන තරමේ බලවත් බව තතු දක් හු කියති. වැරදිකරුවා වරිග සභාවට පමුණුවා ගමරාල, විදානේ උන්දෑ ඇතුළු ගම් නායකයෝ මෙකී දඬුවම් පමුණුවති. ඊට එරෙහි වූ අයෙක් ද නැත. මන්දයත්, වරිග සම්මුතිය වූ කලී තත්කාලීන සමාජයේ ඉදිරි පැවැත්ම උදෙසා ම සකස්වූවක් බැවිනි.

සාමාන්‍ය ගැමියාට පමණක් නොවේ, වැව් රාජකාරි පැහැරහැරි ගමරාලට හෝ විදානේ උන්දෑට ද දඬුවම් පැනවිණි. තනතුරුවලින් පහ කෙරිණි. සුංගම් නැවතිණි. ‘සුංගම’ යනු ගැමියා ලබන ප්‍රතිලාභවලින් ගම් නායකයන් හෝ අදාළ ප්‍රධානීන් වෙත වෙන්කෙරෙන කොටහකි. වැව රැකීම හා වැව් ජලය නිසි පරිදි භාවිතය සඳහා ඇවැසි නීති රීති සම්පාදනය කිරීම ත්, ඒවා විධිමත් ලෙස ක්‍රියාත්මක කරවීම ත් ඇතුළු වැව් රාජකාරි වූ කලී ඔවුන් සතු ප්‍රධාන වගකීම් ගණයට වැටේ. නමුත්, ප්‍රශ්නකාරී අවස්ථාවලදී ත් සිය රාජකාරිය හරිහැටි ඉටු නොකරන ගම්රාලලා හා විදානේවරු ද සිටිති. මහවැසි ඇඳවැටී වැව පිරී ඉතිරි ගොස් වෑ බැම්ම කැඩී බිඳී පිටාර ගලා ගමක් විනාශ වෙන්නට යද්දී ත් ඒ ගැන නොසලකා හැරි මහ ගමයෙක් ගැන ගැමියන් සිය විවේචනය පළ කළ අයුරු අයුරු ය.

“තාංගු දී මහ ජල කඳ වැව් බැම්මේ
 අට ඉස්බක් ඉහට උඩින් රළගෙඩි ගොඩ
 තාවුල්ලේ ඉදිගස් ළඟ නරි ලකෝනි
 මහගමයෝ නිදි වැදුන ද කළිගු බැම්ම

වැදුනා
 නැගුනා
 ඇසුනා
 බිඳුනා”

තනතුරු තානාන්තර දුරුව ද, ස්වකීය යුතුකම් හා වගකීම් ඉටු නොකරන නිල බල ඇත්තන් එකල ගැමි සමාජයේ දැඩි දෝෂ දර්ශනයට ත්, පිළිකුලට ත් හසු වූ අයුරුයි ඒ.

එපමණක් නොවේ, වර්ෂාවෙන් වැවේ වතුර පිරුණු පසු ගොවීන් රැස්කරවා නමෝ විත්තියෙන් ඊළඟ කන්නයට වැඩ ඇල්ලීම ගැන සාකච්ඡා පැවැත්වීම, ඊට අදාළ තීන්දු තීරණ ඔවුන් වෙත දැනුම්දීම ත් විදානේ උන්දැට පැවරෙන වගකීම කි. වතුර බෙදීමේදී කිසිදු පක්ෂපාතීත්වයකින් හෝ හේදයකින් තොරව ඒ කාරිය ඉටු කිරීම ත්, ඇළ වේලි ඇතුළු ජලමං පිළිබඳ ව විධිමත් ව නොයා බලා කරහන් හෙවත් කණ්ඩිලම් දීම ද ඒ අතර වූ කාර්යභාරයක් විය. ‘කරහන’ යනු දිය බෙදුමකි. ඇළවේලි බෙදෙන තැන හරස් අතට ලී කොටයක් වළලා කුඹුරු ප්‍රමාණය අනුව ලී කොටයේ විවරයක් කපා ඒ හරහා වතුර ගලායාමට සැලැස්වීම කරහන් හෙවත් කණ්ඩිලම් දීම යි.

‘මුළු මසුන් ඇල්ලීම’ ද වැව් රාජකාරිය කි. වැවේ වතුර අඩු වූ කල කෙරෙන මේ කාරිය සඳහා ගම්මැද්දේ සියලුදෙනා සහභාගි වෙති. සාමූහිකත්වය, අන්‍යෝන්‍ය සහජීවනය, බෙදා හදාගෙන භුක්ති විදීම, සමානාත්මතාව හා පොදු අයිතිවාසිකම යන සමාජ හිතකාමී විශිෂ්ටතා විද්‍යමාන කෙරෙන පොදු කාරියක් ලෙස ද මෙය හැඳින්වෙයි.

විදානේගේ දැනුම්දීමෙන් අනතුරුව වැවේ සංහිඳු ළඟට එක්රැස්වෙන තරුණ පිරිස, පුල්ලෑරෙ මුත්තාට, අයියනා හත්රජීපුරුවන්ට කෙරෙන යාතිකා කන්නලව්වකින් පසු කරක්ගෙඩිය ගෙන වැවට බසිති. ‘කරක’ යනු මාළු ඇල්ලීම සඳහා භාවිත කෙරෙන උපකරණය යි. “කරක්ගෙඩිය හදන්නේ කුරටියා, තරණ හෝ උල්කෙන්ද කෝටුවලින්. ඇඹිල්ලක් තරම් මහත දිග අඩි 3ක් විතර ඇති කෝටු එකසිය විස්සක් විතර” (පොඩි අප්පුහාමි 2002:164) ඒ සඳහා යොදා ගැනේ.

මුළු මසුන් ඇල්ලීමේදී ද වැදගත්කොට සැලකෙන නීති රීති ගණනාවකි. පැටවිපොළ රකින මාළුන් (කුරියන්) ඇල්ලීම මෙහිදී නොකළ යුතු යි. ලොකු මුලන් හැර අනෙක් පුංචි තිත්තයෝ, දණ්ඩි, කාවයියෝ, පෙනියෝ, කොකැස්සෝ, කනයි, හිරිකනයි, හුංගො, මගුරෝ, තෙලියෝ, අංගුට්ටෝ, වැළි හොම්බෝ, වලයි, පෙනවලයි වගේ පුංචි මාළු කරකට

අසුච්ඡේදන නැවත වතුරට මුදාහැරිය යුතුයි. එසේ නොවුවත් ඒවා පංගු අතර නොබෙදා ඇල්ලූ අයට ම ලබාදෙයි. කළවැල් පොඩිකර මාළු මත් කිරීමෙන් ඇල්ලීමත්, ඩයිනමයිට් වැනි වෙඩි පිපුරුම් වර්ග පාවිච්චි කිරීමත්, පොඩි මාළුන් අසුවන සේ හිල් කුඩා දූල් දමා මාළු ඇල්ලීමත් මෙහි දී නොකළ යුතු ය.

“මුළු මස් අල්ලා තුනෙන් දෙපංගුවක් පොදු ගොඩටත්, එක් පංගුවක් කරක එබූ අයටත් බෙදනවා. පොදු ගොඩේ මාළු ලොකු කුඩා වෙන් කරල නිලමක්කාර පංගු බේරනවා. (ගමරාලට, මොහොට්ටි උන්දෑට, බද්දය උන්දෑට, අනුමැති උන්දෑට, වෙදඅත්තට, ඉස්කෝලේ ගුරුන්තාන්සෙට, තොවිල්කරන රෙදිනැන්දට ආදී වශයෙනි.) කනවැන්දුම් හා අතපය අබල දුබල රෝගී අයටත් කොටහක් වෙන් කරනවා. ඉතිරිය වෙලේ පංගුකාරයින්ට කොටස් අනුව අයිතිවෙනවා” (ඉලංගසිංහ 2009:34).

වැවට අදාළ සියලු සේවාවන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ වූ පොදු භුක්තිය ගැමියා ක්‍රියාත්මක කළ අයුරු මෙයින් පිළිබිඹු වෙයි. මෙවැනි නීති රීති හා සමාජ සම්මුති හේතුකොටගෙන අනාගතය උදෙසා වැව සංවර්ධනය කොට රැකගැනීමත්, එහි ජලය කාලානුරූප ව නිසි පරිදි භාවිතයත් සිදු කෙරිණි. සියලු සාධු සම්මත සඳ්වර්යාවන් වැව ඇසුරෙන් ගොඩනැගෙන බව පෙන්වාදීමේ පූර්වාදර්ශය නිසාම වැව කෙරෙහි ගැමියා තුළ උපදිනා ගෞරවාන්විත හැඟීම මෙහිදී වඩාත් වැදගත් වෙයි.

ගැමියාගේ පුද්ගලික ශ්‍රමයෙන් හා ඥානයෙන් ඒ සඳහා ගත හැකි එබඳු ක්‍රියාමාර්ගයන්ට අමතර ව, වැව් රාජකාරි වශයෙන් ආගමික පුද පූජා හා වත් පිළිවෙත් රාශියක් ද ඔවුහු අනුගමනය කළ හ. ගැමියාට පාලනය කළ නොහැකි නොපෙනෙන බලවේග උදෙසා කෙරුණු උපකාරමය හෝ කෘතගුණවේදී පූජාවන් ලෙස ගැනුණු ඒවා බොහෝදුරට ‘දේව රාජකාරි’ ලෙස ද නම් කෙරිණි.

මුට්ටි නැමීම, කිරි ඉතිරිවීම, පුල්ලෙයාර්මුත්තා පිදීම, මහඳානය, අයිසනා බණ්ඩාර බත් මාලාව පිදීම, කඩවල රැක්ම, පූජා වෙඩිල්ල (පූජා විදමන) හා මුරික්කාඩි බැඳීම (සමහර ගම්බිම්වල හඳුන්වන පරිදි) පූජා පොරොන්දුව ඉෂ්ට සිද්ධ කිරීමත් මේවා අතරට ගැනේ. වැව් ජලය නිසි පරිදි ප්‍රයෝජනයට ගැනීමත්, අවිවැසි සුළඟින් හෝ කැලෑවෙන් සිදුකෙරෙන සියලු අපල උපද්‍රවයන්ගෙන් එය ආරක්ෂා කරගැනීමත් යන උත්කුංග පරමාර්ථ එහිදී පෙරදැරි කොට ගැනිණි. දෙවියන් බුදුන් පිළිබඳ ඇති අවල විශ්වාසය හා ඇදහිල්ල මුල්කොටගත් නිසා මෙකී දේවකාරි ඔවුහු උසස් කොට සැලකූ හ. මුට්ටි නැමීම, මුට්ටි නැවුම් මංගල්ලාව ලෙසත්, කිරි ඉතිරිවීම, කිරි ඉතිරුම් මංගල්ලාව ලෙසත් හැඳින්වූයේ

එබැවින්, 'මංගල්ලාව' යනු ගැමි වහරට අනුව දෙවියන්ට උපහාර හා පුද පූජා පිණිස උත්සවශ්‍රීයෙන් කෙරෙන පොරොන්දු ඉටුකිරීම යි.

මේවා දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පැවත එන අභිචාර විධි ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. 1889 දී R.W. levers විසින් ලියන ලද "The Custom of Polyandry in Ceylon" ග්‍රන්ථයෙහි ද මේ පිළිබඳ සඳහන් කොට ඇත. "අයිසනා දෙවියන් උදෙසා කරනු ලබන මුට්ටි මංගල්ලය පිළිබඳ ව අයිවර්ස් ගේ විස්තරය" (පීරිස් 1964:270) නැමැති උපුටාගැනීම ඒ සඳහා වන ප්‍රබල සාක්ෂියකි. මෙකී පුද පූජා හා දේවකාරී පිළිබඳ ව විමර්ශනාත්මක ව සාකච්ඡා කිරීම වෙනම ම කළ යුතු කාරිය කි.

නිගමනය (Conclusion)

කෙබඳු තත්ත්වයන් යටතේ වුව ද, එකල වැව් ගම්මානවල ජීවත් වූ ගැමියා මේ සමාජ කාර්යභාරයන් ඉෂ්ට කළේ, සිය ගැමි ජන ජීවන ක්‍රමය තුළ කේන්ද්‍රීය ආයතනික ව්‍යුහය වූ 'වැව' මුල්කොටගෙන යි. මේ අනුව වැව් ජලය නිසි පරිදි භාවිතය ත්, වැව ආරක්ෂා කරගැනීම ත් උදෙසා උක්ත කෘෂිකාර්මික සමාජ ක්‍රමය තුළ ඔවුන් අනුගත නීති රීති හා ඊට අදාළ ව ගොඩනැගුණු සමාජ සන්නිවේදනාත්මක පසුබිම අතිශය සරල ය. නිරවුල් ය. එමෙන් ම මානවහිතවාදී ය. හුදෙක් රජරටට, නුවරකලාවියට හෝ වැව්බැඳි රාජ්‍යයට පමණක් නොව, සමස්ත මානව පරපුරේ අනාගත ප්‍රගතිය සඳහා වුව ද ඉන් උකහාගත හැකි ගරු ගාමිහීර පුරුෂාර්ථයන් හා අභිමානවත් සමාජ සාරධර්ම ත් අපමණ ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථනාමාවලිය (References)

ඉලංගසිංහ, මාමිනියාවේ, ඒ.පී.බී. (2009). වැව්ගම් පඬුර : අපේ රැකියා, සිරිත් විරිත්, ඇදහිලි භාජනවිඥාන විචරණය, කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

දිසානායක, ජේ.බී. (1976). සිංහල ජනවහර, කොළඹ, එස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

නොක්ස්, රොබට් (1696). එදා හෙළදිව (An Historical Relation of the Island of Ceylon)කෘතියේ සිංහල පරිවර්තනය: ඩේවිඩ් කරුණාරත්න, කොළඹ, එම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

පීරිස්, රැල්ෆ් (1964). සිංහල සමාජ සංවිධානය, කොළඹ, සීමාසහිත සමන් ප්‍රකාශකයෝ.